

7. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021. – [15.12.2013].
8. Щодо захисту майнових прав дітей : Лист Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини № 4.1/6-49/3248 від 23.06.2010 р.
9. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду : Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 12.06.2009 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. Законодавство України. – URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-09>. – [14.12.2013].
10. Семейный кодекс Российской Федерации от 29.12.1995 г. № 223-ФЗ. [Електронний ресурс] // URL : www.consultant.ru/popular/family/. – [15.12.2013].
11. Основы советского жилищного законодательства. Пособие / В.П. Грибанов. – М. : Знание, 1983. – 192 с.
12. Ольхова А.В. Принцип якнайкращого забезпечення інтересів дитини у міжнародному гуманітарному праві // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 1. – С. 348–351.
13. Седугин П.И. Право на жилище в СССР. – М. : Юрид. лит. 1983. – 223 с.

УДК 347.192/347.66

СПАДКУВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ УЧАСНИКА ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА

INHERITANCE CORPORATE RIGHTS OF MEMBER OF THE BUSINESS PARTNERSHIP

Сіщук Л.В.,

*аспірант кафедри цивільного права
Юридичного інституту*

*Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,
молодший науковий співробітник лабораторії корпоративного права
Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф.Г. Бурчака
Національної академії правових наук України*

У статті розглянуто загальні правила спадкування корпоративних прав учасника господарського товариства. Звертається увага на колізійні нормативні положення, з урахуванням яких здійснюється правове регулювання порядку набуття спадкоємцями корпоративних прав в окремих організаційно-правових формах господарських товариств, зокрема в товариствах з обмеженою відповідальністю. На основі аналізу нормативно-правових актів пропонуються зміни до законодавства у сфері спадкування корпоративних прав з урахуванням загальних принципів спадкування.

Ключові слова: корпоративні права, спадкування, спадкоємець, універсальне правонаступництво, товариство з обмеженою відповідальністю, акціонерне товариство, повне товариство, командитне товариство, господарське товариство.

В статье рассмотрены общие правила наследования корпоративных прав участника хозяйственного общества. Обращается внимание на коллизионные нормативные положения, с учетом которых осуществляется правовое регулирование порядка приобретения наследниками корпоративных прав в отдельных организационно-правовых формах хозяйственных обществ, в частности в обществах с ограниченной ответственностью. На основе анализа нормативно-правовых актов предлагаются изменения в законодательстве в сфере наследования корпоративных прав с учетом общих принципов наследования.

Ключевые слова: корпоративные права, наследование, наследник, универсальное правопреемство, общество с ограниченной ответственностью, акционерное общество, полное общество, командитное общество, хозяйственное общество.

The article considers the general rules of inheritance corporate rights of member of the business partnership. Attention is paid to conflict legislative provisions, on the basis of which carried the legal regulation of procedures for acquisition of the heirs of corporate rights in some organizational and legal forms of business partnerships, particularly in limited liability companies. Based on the analysis of normative legal acts proposed amendments to the legislation on inheritance of corporate rights taking into account the general principles of inheritance.

Key words: corporate law, inheritance, heir, universal succession, limited liability company, joint stock company, general partnership, commandite company, business partnership.

Нині одним зі значущих питань, якому приділяється особлива увага не лише у практиці правозастосування, але й у наукових колах, є спадкування корпоративних прав учасника господарського товариства. Така ситуація зумовлена наявністю прогалин і протиріч, що виникають під час регулювання

корпоративних відносин із врахуванням особливостей правової регламентації відносин, що виникають при спадкуванні. Адже враховуючи той пласт досліджень у сфері корпоративного права, який нині існує, необхідно звернути увагу й на те, що спадкове правовідношення, яке виникає з моменту відкриття

спадщини й об'єктом якого є корпоративні права, з одного боку, по суті, не відрізняється від будь-яких інших спадкових відносин і регулюється загальними положеннями чинного законодавства про спадкування, а з іншого – виникає потреба існування норм спеціального корпоративного законодавства, які б врегульовували суспільні відносини під час спадкування з урахуванням специфіки такого об'єкта спадкових прав як корпоративні права.

На сьогодні існують наукові праці, в яких досліджувалися теоретичні та практичні питання спадкування різних об'єктів спадщини, в тому числі й корпоративних прав, особливості переходу яких у порядку універсального правонаступництва розглядалися такими вітчизняними і зарубіжними вченими, як В.А. Васильєва, Б.О. Булаєвський, Г.О. Буніч, Ю.О. Заїка, В.М. Кравчук, В.В. Луць, І.Б. Саракун, Є.О. Рябоконт, С.Я. Рабовська, І.В. Спасибо-Фатєєва, Є.І. Фурса, С.Я. Фурса, К.Б. Ярошенко.

Метою наукової статті є здійснення аналізу нормативних положень чинного корпоративного законодавства у частині правового регулювання питання набуття корпоративних прав учасника господарського товариства спадкоємцями у порядку універсального правонаступництва під час спадкування.

Відповідно до ст. 1216 Цивільного кодексу України (надалі – ЦК) [1] спадкуванням є перехід всіх прав та обов'язків від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців). Перехід прав та обов'язків у порядку спадкування характеризується наступними ознаками: 1) підставою переходу є складний фактичний склад, передбачений нормами спадкового права; 2) права й обов'язки, що переходять, утворюють певну єдність, що визначається як спадщина або спадкове майно; 3) особа, яка набуває права й обов'язки, вважається універсальним правонаступником померлого [2, с. 46]. При цьому особу, до якої переходять права й обов'язки спадкодавця, можна вважати спадкоємцем із моменту відкриття спадщини, що виникає після смерті спадкодавця або оголошення його в судовому порядку померлим. Адже відкриття спадщини є першим юридичним фактом правонаступництва, що є умовою виникнення права спадкоємців на прийняття спадщини [3, с. 126].

У той же час спадкоємець, який спадкував за законом чи за заповітом, має право прийняти спадщину або не прийняти її. Так, спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно зі спадкодавцем, має подати до нотаріальної контори заяву про прийняття спадщини. Якщо ж особа проживала зі спадкодавцем протягом життя чи певного періоду і на час відкриття спадщини продовжувала спільно проживати, то така особа буде вважатися спадкоємцем, якщо вона не подасть до нотаріальної контори заяву про відмову від прийняття спадщини протягом строку, визначеного законодавством. Відповідно, для прийняття спадщини встановлюється строк у шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини. Після прийняття спадщини спадкоємець має право отримати свідоцтво про право на спадщину, у якому ви-

значається право власності спадкоємця на частку у спадковому майні.

Проте загальний порядок набуття права власності на спадщину може застосовуватися не у всіх випадках, що залежить від специфіки об'єкта спадкування, правове регулювання якого може визначатися спеціальним законодавством. Зокрема, значна увага сьогодні приділяється таким об'єктам, як корпоративні права учасника господарського товариства, які можуть переходити у порядку спадкування з урахуванням особливостей нормативних положень, якими регулюється діяльність господарських товариств.

У першу чергу слід зазначити, що зумовленість наукового дослідження порядку спадкування корпоративних прав пов'язана з відсутністю легального визначення поняття «корпоративні права» в цивільному законодавстві. Адже у ЦК законодавець закріпив такі терміни, як акція, частка (пай) у статутному (складеному) капіталі товариства, які можуть відчужуватися і переходити в порядку універсального правонаступництва (під час реорганізації і в порядку спадкування) (ст. 116, 127, 137, 147, 166 ЦК), та право участі як особисте немайнове право, яке не може окремо передаватися іншій особі (ст. 100 ЦК).

У той же час поняття корпоративних прав міститься у ч. 1 ст. 167 Господарського кодексу України (надалі – ГК) [4], із нормативного закріплення якого можна дійти висновку, що корпоративні права є сукупністю немайнових (право участі, право на інфორмацію) та майнових прав (право отримання дивідендів, право на отримання активів при ліквідації товариства), що визначаються часткою (акцією) у статутному капіталі товариства або, як зазначається у ГК, господарській організації. Розглянемо особливості їх переходу під час спадкування в окремих юридичних особах із корпоративним устроєм.

В акціонерних товариствах спадкоємці акціонерів – фізичних осіб і правонаступники акціонерів – юридичних осіб вступають у права спадкоємців (правонаступників) без будь-яких обмежень. Організаційно-правова форма акціонерних товариств забезпечує гарантії прав спадкоємців (правонаступників). Відповідно до п. 8 ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства» [5] зазначається, що корпоративні права – сукупність майнових і немайнових прав акціонера – власника акцій товариства, які впливають із права власності на акції. Таким чином, із наведеного в законі поняття корпоративних прав, що закріплено з метою розуміння їх сутності при набутті в акціонерних товариствах, випливає, що під час набуття у власність акції до особи одночасно переходять і права, які нею закріплені, а саме корпоративні права. При цьому закон не містить спеціальних норм, які б урегульовували порядок набуття акцій при спадкуванні, що є підставою для регулювання відносин лише нормативними положеннями про спадкування, що передбачені книгою шостою ЦК. Також законом не передбачено необхідності отримання згоди інших акціонерів на вступ до акціонерного товариства. Переважне право на придбання акцій приватного акціонерного товариства, якщо таке право прямо перед-

бачене статутом такого товариства, не поширюється на випадки переходу права власності на цінні папери цього товариства в результаті їх спадкування чи правонаступництва, що передбачено ч. 7 ст. 7 Закону України «Про акціонерні товариства».

Поряд із переходом корпоративних прав акціонера акціонерного товариства схоже становище займає вкладник командитного товариства, оскільки діючими законами не передбачено обмежень щодо обігу їх часток у цивільному обороті, в тому числі і під час спадкування. Особливість правового статусу вкладника полягає в тому, що особа зобов'язана зробити вклад до складеного капіталу, що засвідчується свідоцтвом про участь у командитному товаристві, та несе відповідальність перед товариством лише в межах його вкладів. Проте вкладники не мають права брати участь в управлінні діяльністю командитного товариства та заперечувати проти дій повних учасників щодо управління діяльністю товариства (ч. 1 ст. 137, ч. 2 ст. 136 ЦК). Вкладники командитного товариства мають право на отримання майнових благ, таких як одержувати частину прибутку товариства відповідно до його частки у складеному капіталі товариства, переважно перед третіми особами набувати відчужувану частку (її частину) у складеному капіталі товариства тощо. Тому нормативні положення, що визначають особливості правового становища вкладника командитного товариства, не містять заборон на набуття їх частки у порядку спадкування та/або вчинення додаткових дій спадкоємцями для набуття статусу вкладника, крім тих, що передбачені нормами спадкового права.

Щодо повних учасників командитного товариства у ч. 1 ст. 135 ЦК закріплено положення, відповідно до якого правовий статус повних учасників командитного товариства та їх відповідальність за зобов'язаннями товариства встановлюються положеннями цього Кодексу про учасників повного товариства. Для повного товариства характерним є те, що управління діяльністю товариства здійснюється за спільною згодою всіх учасників, де кожний учасник повного товариства має один голос. Ведення справ повного товариства здійснюється за загальною згодою всіх учасників. Такі особливості вказують, у першу чергу, на спільну участь всіх учасників в управлінні, у зв'язку з чим має значення особа кожного учасника, яка бере участь в управлінні товариством із притаманними лише їй діловими якостями.

Тому у договорі повного товариства має бути передбачена можливість (або неможливість) прийняття до товариства спадкоємця померлого учасника. У Законі України «Про господарські товариства» [6] зазначається, що у разі смерті громадянина – учасника повного товариства, правонаступник (спадкоємець) має переважне право вступу до товариства за згодою решти учасників (ст. 69). Крім того, необхідно враховувати той факт, що відповідно до ч. 7 ст. 80 ГК зазначено, що учасниками повного товариства, повними учасниками командитного товариства можуть бути лише особи, зареєстровані

як суб'єкти підприємництва. Тому крім таких юридичних фактів, як закликання до спадкування, відкриття і прийняття спадщини, надання згоди інших учасників товариства, для набуття статусу повного товариша спадкоємцем зобов'язаний зареєструватися в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців як фізична особа – підприємець. У випадку відмови спадкоємця від вступу до повного товариства або відмови товариства у прийнятті спадкоємця йому виплачують вартість частки, що належить спадкоємцю, розмір якої визначається на день смерті учасника. Таким чином, спадкоємці частки у складеному капіталі учасника повного товариства та повного учасника командитного товариства мають право набути корпоративні права лише за згоди інших повних учасників товариства на вступ до товариства за умови набуття статусу фізичної особи – підприємця, а спадкоємці частки у складеному капіталі вкладників спадкують на загальних підставах.

Інша ситуація складається в товариствах з обмеженою відповідальністю і товариствах із додатковою відповідальністю. Законом передбачено два можливі варіанти спадкування корпоративних прав учасника товариства, а саме: 1) набуття корпоративних прав із моменту прийняття спадщини; 2) набуття корпоративних прав шляхом вступу до товариства у порядку, передбаченому законом.

Відповідно до ч. 5 ст. 147 ЦК частка у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю переходить до спадкоємця фізичної особи або правонаступника юридичної особи – учасника товариства, якщо статутом товариства не передбачено, що такий перехід допускається лише за згодою інших учасників товариства. Наведена норма носить диспозитивний характер. Якщо статутом товариства такої вимоги не передбачено, то особа успадковує частку у загальному порядку.

Як вже зазначалося, спадкуванням вважається перехід всіх прав та обов'язків від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців). У даному випадку, як зазначає В.М. Кравчук, коли йдеться про такий вид майна як частка в статутному капіталі товариства, то об'єктом спадкування є не частка як така, а права та обов'язки спадкодавця, які пов'язані з такою часткою [7, с. 350]. Однак у ст. 1219 ЦК окреслено сукупність прав та обов'язків, які нерозривно пов'язані з особою спадкодавця і не можуть переходити в порядку спадкування до інших осіб, до яких, зокрема, відносять право участі у товариствах, що зумовлює неможливість набуття статусу учасника ТОВ з моменту прийняття спадщини спадкоємцями, крім випадків прямо, передбачених у статуті. У той же час дана норма не відповідає ст. 100 ЦК, в якій зазначається, що право участі не може окремо передаватися іншій особі. Логічним є припущення, що таке право не може окремо передаватися від частки у статутному капіталі ТОВ. Тобто якщо брати до уваги можливість переходу права участі згідно з нормами закону, то одночасний перехід права участі і частки у статутному капіталі є нічим

іншим, як переходом корпоративних прав, що виступає об'єктом спадкування.

Проте іншим нормативно-правовим актом закріплено норму, відповідно до якої корпоративні права можуть виникнути в особи з моменту прийняття її до ТОВ. Згідно зі ст. 55 Закону України «Про господарські товариства» у зв'язку зі смертю громадянина – учасника товариства правонаступники (спадкоємці) мають переважне право вступу до товариства. Через наведене в Законі положення виникає ряд питань. Зокрема, перед ким у спадкоємців виникає переважне право вступу до товариства, крім тих спадкоємців, які прийняли спадщину та звернулися до товариства як правонаступники спадкової маси? Протягом якого часу після прийняття спадщини та отримання свідоцтва про право на спадщину особа має право звернутися до товариства для вступу до останнього? Також із вищезазначеного випливає, що для набуття правового статусу учасника необхідними є дві умови: волевиявлення спадкоємця вступити до ТОВ та згода товариства на прийняття особи як учасника ТОВ. Якщо така згода відсутня, то у спадкоємця немає підстав набути правового статусу учасника ТОВ іншим чином.

Маємо колізію у правовому регулюванні щодо переходу корпоративних прав під час спадкування у ТОВ. Адже якщо в Законі України «Про господарські товариства» згода товариства на вступ до ТОВ є необхідною умовою, то в ЦК такої вимоги не міститься, і надається можливість вирішення питання набуття статусу учасника ТОВ у порядку спадкування самими учасниками товариства через закріплення такого положення у статуті шляхом прийняття рішення на загальних зборах товариства. Крім того, ЦК не містить інших спеціальних норм, які б регулювали порядок набуття статусу учасника ТОВ при спадкуванні частки. Тобто якщо у статуті не міститься заборони на перехід частки у статутному капіталі товариства, то спадкоємець із моменту прийняття спадщини та отримання свідоцтва може вважатися набувачем частки з усіма правовими наслідками, які з цього випливають.

Таким чином, якщо виходити із законодавчих положень ЦК і Закону України «Про господарські товариства», що право на частку у статутному капіталі ТОВ переходить у порядку спадкування, а право участі набувається внаслідок вступу до ТОВ, то виникає питання, чи взагалі доцільним є отримання згоди інших учасників на отримання частки у статутному капіталі товариства, а також надання можливості закріплення такого положення у статуті товариства, що передбачено ч. 5 ст. 147 ЦК. Адже право на частку у статутному капіталі ТОВ є майновим правом, яке включається до спадкової маси і має набуватися з моменту прийняття спадщини спадкоємцями незалежно від волі учасників ТОВ. При цьому у Постанові Пленуму Верховного Суду України № 7 від 30. 05. 2008 «Про судову практику у справах про спадкування» зазначається, що під час вирішення спору про спадкування частки учасника підприємницького товариства, спадкується не право

на участь, а право на частку у статутному (складеному) капіталі [8].

Таким чином, якщо враховувати закріплене положення у Законі України «Про господарські товариства» про переважне право вступу особи до ТОВ, для набуття корпоративних прав учасника ТОВ при спадкуванні, крім волі спадкодавця, яка виявляється у заповіті чи за законом, і спадкоємця, який прийняв спадщину, необхідним є ще волевиявлення учасників товариства через прийняття рішення на загальних зборах товариства, що зумовлено законодавчим відмежуванням у часі моменту набуття майнових і немайнових прав учасника товариства, які, по суті, є складовими елементами єдиного цілого – корпоративного права як об'єкта цивільних прав. Адже незважаючи на відсутність норми, яка б визначала поняття корпоративних прав у ЦК, ст. 177 не містить вичерпного переліку об'єктів цивільних прав, які можуть відчужуватися або переходити в порядку універсального правонаступництва (під час спадкування та реорганізації).

Як відзначає В.А. Васильєва, саме оборот корпоративних прав нині набуває особливого економічного інтересу. Маючи вартісну оцінку, вони потрапляють у сферу цивільно-правового регулювання і стають об'єктом цивільних прав. Корпоративне право слід розглядати як складний сукупний об'єкт цивільних прав, що складається із самостійних суб'єктивних прав, які в сукупності складають зміст корпоративного права. Серед них є права немайнового характеру та майнові права. Саме наявність майнових прав дозволяє ввести корпоративне право до цивільного обороту як самостійний об'єкт. Тому корпоративні права входять до спадкової маси і можуть набуватися в результаті спадкування [9, с. 128]. Крім того, оскільки ЦК вступив у законну силу пізніше, ніж почав діяти Закон України «Про господарські товариства», то його норми мають переважну силу. Також незважаючи на неоднозначність окремих норм ЦК, у ньому передбачається недопустимим спадкування права участі у ТОВ без майнової частки [10, с. 60].

Наступним, на що потрібно звернути увагу, є положення ст. 55 Закону «Про господарські товариства», в якому вказується, що у разі відмови правонаступника (спадкоємця) від вступу до товариства з обмеженою відповідальністю або відмови товариства у прийнятті до нього правонаступника (спадкоємця) йому видається у грошовій або натуральній формі частка у майні, яка належала спадкодавцю, вартість якої визначається на день смерті учасника. У цих випадках розмір статутного капіталу товариства підлягає зменшенню. Тобто у разі неприйняття спадкоємця як учасника ТОВ йому виплачується частка у майні, яке належало спадкодавцю на момент смерті, а розмір статутного капіталу підлягає зменшенню.

Проте, по-перше, порядок зменшення статутного капіталу у ТОВ має свої особливості і можливий лише після повідомлення кредиторів товариства та отримання від них згоди на вчинення таких дій або вимоги про виконання відповідних зобов'язань, що

ускладнює процедуру зміни складу учасників ТОВ та не завжди відповідає майновому становищу товариства на момент відмови у прийнятті спадкоємця. По-друге, норма вказує, що виплачується частка у майні, яке належало спадкодавцю на момент смерті. Однак учасник ТОВ при вступі до товариства вносить вклади, а взамін набуває корпоративні права, майно ж належить на праві власності товариству. По-третє, у разі відмови вступу до товариства чи відмови товариства, під час розрахунків зі спадкоємцями на практиці зазвичай береться номінальна вартість частки, що, по-суті, є значно нижчою від реальної вартості у цивільному обороті на відповідний період часу. Адже номінальна вартість – перша грошова оцінка вкладу при внесенні його до статутного (складеного) капіталу господарського товариства, а дійсна вартість частки залежить не лише від розміру статутного (складеного) капіталу, а й від усього майна товариства. Дійсна вартість частки – це частина вартості чистих активів, пропорційна розміру частки учасника господарського товариства [11, с. 125].

Отже, враховуючи той факт, що перехід корпоративних прав у порядку спадкування є юридичним складом, що зумовлює вчинення ряду дій для їх набуття, в першу чергу є необхідним, на нашу думку, закріплення законодавчого визначення поняття «корпоративні права» у цивільному законодавстві та визначення особливостей їх цивільного обороту. А також необхідно внести зміни до норм чинного законодавства, зокрема такі:

1. У ч. 2 ст. 1219 ЦК словосполучення «право участі у товариствах» виключити.

2. Ч. 5 ст. 147 ЦК «Частка у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю переходить до спадкоємця фізичної особи або правонаступника юридичної особи – учасника товариства у порядку, визначеному законом» – виключити.

3. Доповнити Ст. 147-1 ЦК і викласти в наступній редакції:

«Перехід частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю у порядку спадкування (правонаступництва)

1. Частка у статутному капіталі товариства переходить до спадкоємця – фізичної особи або правонаступника – юридичної особи, якщо інше не передбачено статутом товариства. Статутом товариства може бути встановлено необхідність надання згоди учасників товариства на перехід частки у статутному капіталі товариства до спадкоємця – фізичної особи або правонаступника – юридичної особи.

2. Частка у статутному капіталі товариства переходить до спадкоємця – фізичної особи з мо-

менту прийняття спадщини, а до правонаступника – юридичної особи з моменту державної реєстрації товариства – правонаступника.

Спадкоємець – фізична особа або правонаступник – юридична особа, до якого перейшла частка у статутному капіталі товариства, протягом трьох місяців із моменту прийняття спадщини/державної реєстрації товариства – правонаступника зобов'язаний надіслати до товариства письмове повідомлення про вступ до товариства з метою внесення змін до установчих документів товариства та їх державної реєстрації у порядку, визначеному законом.

Якщо спадкоємець – фізична особа або правонаступник – юридична особа, до якого перейшла частка у статутному капіталі товариства, протягом строку, визначеного у п. 2 ч. 2 даної статті, надасть письмове повідомлення про відмову від частки у статутному капіталі товариства або не подасть письмової заяви про вступ до товариства, вважається, що такий спадкоємець (правонаступник) відмовився від частки у статутному капіталі товариства.

3. Якщо спадкоємців – фізичних осіб, які прийняли спадщину, або правонаступників – юридичних осіб, які здійснили державну реєстрацію товариства – правонаступника, є декілька, то частка у статутному капіталі товариства, що переходить до них у порядку спадкування (правонаступництва), має бути поділена між усіма спадкоємцями (правонаступниками) у рівних частках, якщо інше не встановлено домовленістю між спадкоємцями (правонаступниками) або законом.

4. У разі відмови спадкоємця (правонаступника) від частки у статутному капіталі товариства або у випадку ненадання згоди учасниками товариства на прийняття спадкоємця (правонаступника) до складу учасників товариства, якщо така вимога передбачена статутом товариства, частка у статутному капіталі товариства переходить до товариства.

5. Товариство зобов'язане протягом одного року з дати переходу до нього частки (якщо менший строк не передбачено його статутом) виплатити спадкоємцю (спадкоємцям), правонаступнику (правонаступникам) припиненої (крім ліквідації) юридичної особи – учасника товариства дійсну вартість частки учасника в статутному капіталі товариства, що визначається на підставі даних бухгалтерської звітності товариства за останній звітний період, що передує даті смерті, реорганізації учасника товариства, або, за їх згодою, протягом того ж строку передати їм майно в натурі такої ж вартості».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
2. Антимонов Б.С., Граве К.А. Советское наследственное право / Б.С. Антимонов, К.А. Граве. – М. : Юр. лит., 1955. – 264 с.
3. Черепяхин Б.Б. Правопреемство по советскому гражданскому праву / Б.Б. Черепяхин. – М. : Изд-во юрид. л-ры, 1962. – 163 с.

4. Господарський кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19–20, 21–22. – Ст. 144.
5. Про акціонерні товариства : Закон України № 514-VI від 17.09.2008 // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50–51. – Ст. 384.
6. Про господарські товариства : Закон України № 1576-XII від 19. 09. 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
7. Кравчук В.М. Припинення корпоративних правовідносин у господарських товариствах : монографія / В.М. Кравчук. – Львів : Край, 2009. – 464 с.
8. Про судову практику у справах про спадкування : Постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 30. 05. 2008 р.
9. Васильєва В.А. Корпоративне право як об'єкт спадкових прав / В.А. Васильєва // Вісник господарського судочинства. – 2007. – № 6. – С. 127–130.
10. Черешнюк В. Спадкування права участі у товаристві з обмеженою відповідальністю / В. Черешнюк // Юридична Україна. – 2009. – № 2. – С. 58–62.
11. Наследственное право / Б.А. Булаевский и др. // Отв. ред. К.Б. Ярошенко. – М. : Волтерс Клувер, 2005. – 186 с.